

Aika: Lauantai 30.6.2018 klo 10.03–14.00**Paikka:** Joensuu, Pielisjoen linna, Siltakatu 2**ESITYSLISTA****1§ Kokouksen avaus**

Pohjois-Karjalan maakuntahallituksen puheenjohtaja Hanna Huttunen avasi kokouksen kello 10.03.

2§ Läsnäolijoiden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Todettiin kokouksen osanottajat kierrättämällä osallistujalista (merkitty x:llä). Todettiin kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Sovittiin, että kokouksiin osallistutaan henkilökohtaisesti paikan päällä, ei etäyhteyksillä tai avustajan välityksellä.

Etelä-Karjala

Metsäkallio Kari	x
Rämä Antti	x
Nokelainen Ilkka	x
Viialainen Matti	x
Sikanen Satu	x
Kiljunen Anneli	
Kymäläinen Suna	
Torniainen Ari	
Kopra Jukka	
Mäkelä Jani	

Etelä-Savo

Pentti Mäkinen	
Riitta Koskinen	
Jarmo Vauhkonen	
Taina Saahko	x
Markku Kakriainen	
Oskari Valtola	
Satu Taavitsainen	
Teemu Hirvonen	
Pekka Selenius	
Jarkko Wuorinen	x
Jari Leppä	
Kaj Turunen	
Heli Järvinen	

Lenita Toivakka
Hanna Kosonen
Antti Häkkänen
Marko Tanttu x

Pohjois-Savo

Seppo Kääriäinen
Kari Rajamäki x
Pekka Leskinen x
Marko Korhonen x
Markku Eestilä x
Sari Essayah
Hannakaisa Heikkinen
Elsi Katainen x
Kimmo Kivelä
Sari Raassina
Markku Rossi
Matti Semi x
Paula Qvick x
Patrick Hublin x

Pohjois-Karjala

Seppo Eskelinen x
Hanna Huttunen x
Aulikki Sihvonen x
Risto Poutiainen x
Sami Laakkonen x
Hannu Hoskonen
Kari Kulmala
Krista Mikkonen
Riitta Myller
Merja Mäkisalo-Ropponen
Pentti Oinonen
Eero Reijonen x
Anu Vehviläinen
Kimmo Niiranen x
Eeva Hirvola-Kostamo x

Kainuu

Matti Mulari x
Eero Suutari
Raimo Piirainen x
Timo Korhonen
Eila Aavakare
Aki Räisänen x

Pentti Malinen
Hannu Heikkinen
Jouni Ponnikas
Paula Karppinen
Paula Halonen
Marisanna Jarva

Kutsutut asiantuntijat

ylijohtaja Pekka Häkkinen, Etelä-Savon ELY-keskus	x
ylijohtaja Ritva Saarelainen, Pohjois-Karjalan ELY-keskus	x
Johtaja Tommi Huttunen, Pohjois-Savon ELY-keskus	
Johtaja Jyrki Karhula, Kaakkois-Suomen ELY-keskus	x
Ylijohtaja Matti Räinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	
Kehittämispäällikkö Timo Järvinen, Pohjois-Savon ELY-keskus	x

3§ Kokouksen järjestäytyminen

Todettiin, että puheenjohtajana toimii Pohjois-Karjalan maakuntahallituksen puheenjohtaja Hanna Huttunen, esittelijänä maakuntajohtaja Risto Poutiainen ja sihteereinä yhteyspäällikkö Sami Laakkonen ja maakunta-asiamies Kimmo Niiranen.

4§ Pöytäkirjan tarkastajien valitseminen

Esitys: Neuvottelukunta valitsee kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös: Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Jarkko Wuorinen ja Kari Rajamäki.

5§ Ajankohtaiset EU-asiat

Europarlamentaarikko Elsi Katainen kertoi ajankohtaisista EU-kuulumisista. Vireillä on paljon itäsuomalaisittain merkittäviä asioita. Tulevan EU-ohjelmakauden koheesiorahoituksessa Suomi pärjäsikin hyvin ja sai noin 100 milj. euron lisäyksen, toisaalta harvan asutuksen osalta emme pärjää yhtä hyvin kuin ennen. Maaseudun kehittämisen ja maatalouden osalta rahoituskehikset ovat haasteellisia.

Mikäli haluamme vaikuttaa asioihin, on perusteltava, mikä on lisäarvomme eurooppalaiseen yhteistyöhön ja kehittämiseen. Asiat eivät ole itsestään selviä ja niistä on hyvä levittää tietoa. Tästä kertoo esimerkiksi se, miten suuren vaikutuksen kestävä ja hyvä tapa hoitaa mm. metsätaloutta teki Itä-Suomessa vierailleisiin maatalousasioista vastaaviin europarlamentaarikkoihin. Sekin on hyvä muistaa, että kaupungistuminen on toisaalta vallitseva kehityskulku. Myös Itä-Suomessa on syytä miettiä miten vastaamme siihen ja mikä on meidän lisäarvomme.

Katainen muistutti myös vuoden päästä luvassa olevasta vaalisumasta. Myös EU-vaalit pidetään tuolloin. Itä-Suomen alueen äänestysinto on perinteisesti ollut alhainen, vaikka EU-tasolla päätetään monista juuri Itä-Suomen kannalta tärkeistä asioista. On erittäin tärkeää olla mukana päätöksenteossa.

Esitys: Neuvottelukunta merkitsee tiedoksi EU-asioiden ajankohtaiskatsauksen.

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi tiedoksi EU-asioiden ajankohtaiskatsauksen.

6§

EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosille 2021 - 2027

Euroopan komissio esitteli 2.5.2018 ehdotuksensa Euroopan unionin monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2021–2027. Komission asetusesitykset, joissa määritetään yksityiskohtaisemmin rahoituksen kohdentumista ja periaatteita mm. EU:n aluepolitiikan, EU:n maatalouspolitiikan ja maaseutupolitiikan sekä tutkimuspolitiikan osalta annettiin touko-kesäkuun vaihteessa.

Maakuntajohtaja Risto Poutiainen esitteli komission budjettiesityksen keskeisiä sisältöjä erityisesti rahoituskehysten ja aluepolitiikkapuolen osalta. Suomi on pitänyt budjetin kokonaistasoa liian korkeana, toisaalta koheesiopuolen saanto Suomeen on kasvamassa ja Suomi lukeutuu voittajiin. Maatalouspolitiikan rahoituksen leikkaus on sen sijaan huomattava. Koheesiorahoituksen jakomekanismissa tapahtuu muutos: alueet jaetaan edelleen kolmeen luokkaan, mutta luokkien rajat muuttuvat. Itä- ja Pohjois-Suomi kuuluu jatkossa kehittyneiden alueiden sijasta transitioluokkaan, jossa harva asutus ei kuulu lainkaan perusrahoituskriteereihin – rahoitusta tulisi kuitenkin turvalausekkeen myötä. Harvan asutuksen erityiskriteeri (NSPA-tuki) toisi rahaa saman verran kuin kuluvalle kaudella – tuen reaaliarvo kuitenkin laskisi.

Koheesiopolitiikan keskeiset sisällölliset teemat ovat pitkälti sellaisia, jotka ovat tärkeitä myös Itä-Suomessa. Tulevien maakuntien näkökulmasta rahoitusta tarvitaan kehitystyöhön, joten on tärkeää, että EU-rahoitusta on käytettävissä uusissa maakunnissa. EU:n suuntaan vaikuttamisen osalta kannanottoon kirjattuina keskeisinä tavoitteina ovat harvan asutuksen kriteerin saaminen mukaan siirtymäalueiden kriteereihin ja NSPA-tuen nosto 30 eurosta 45 euroon. Lisäksi huolta kannetaan maaseudun kehittämisen tukien ja maatalouden tukien tasosta. Nykykauden tapaan rahoituksen kohdentaminen alueille merkinnee Suomen sisäistä vääntöä. Valtion vastinrahoitusosuus on yksi keskeinen asia, johon on tarpeen vaikuttaa. Kannanotto on jo toimitettu, mutta sen asioita voidaan tarpeen vaatiessa täsmentää.

Liite 1: Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kannanotto komission koheesiopolitiikkaa koskeviin säädöksiin

Esitys: Neuvottelukunta

1) merkitsee tiedoksi esittelyn EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä vuosille 2021 – 2027

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi esittelyn EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä tiedoksi.

2) käy evästyskeskustelun sekä hyväksyy rahoituskehukseen liittyvän kannanoton (LIITE 1)

Päätös: Neuvottelukunta kävi asiasta keskustelun, jossa mm. todettiin, että Itä- ja Pohjois-Suomen asema muuttuisi merkittävästi, jos harvan asutuksen tukea ei olisi. Lisäksi, todettiin, että raja-alueohjelmat ja nykyinen cbc-tyyppinen instrumentti ovat hyviä ja tärkeitä työkaluja jatkossakin. Kannanotto hyväksyttiin.

Maakunta- ja soteuudistuksen valtakunnallinen yleistilanne

Maakuntajohtaja Risto Poutiainen totesi, että listan lähtiessä asioiden etenemisestä oli erilainen käsitys, nyt ollaan tilanteessa, jossa maakunta- ja soteuudistuksesta ei ole paljoa uutta kerrottavaa. Asioiden valmistelu joka tapauksessa etenee Pohjois-Karjalassa ja muuallakin. Hanna Huttunen täydensi, että tavallaan tulossa ei ylimääräistä vuotta vaan lisääika, joka on syytä käyttää mahdollisimman hyvään valmisteluun. Tällä hetkellä on parasta seurata tilannetta ja odottaa syksyn päätöksiä.

Esitys: Neuvottelukunta merkitsee tiedoksi maakunta- ja soteuudistuksen yleistilanteen.

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi tiedoksi maakunta- ja soteuudistuksen yleistilanteen.

Itä-Suomen hallitusohjelmataavoitteet 2019+

Seuraavat eduskuntavaalit pidetään 14.4.2019. Itä-Suomen maakunnat ovat perinteisesti valmistelleet neuvottelukunnan puitteissa yhteiset hallitusohjelmataavoitteet vaikuttamistyötä varten. Valmistelu on käynnistetty vuosi ennen seuraavien vaalien ajankohtaa. Edelliset tavoitteet hyväksyttiin neuvottelukunnassa alkuvuodesta 2015.

Neuvottelukunta päätti kokouksessaan 21.2.2018 käynnistää maakuntaliittojen virkatyönä yhteisten itäsuomalaisen hallitusohjelmataavoitteiden valmistelun.

Yhteyspäällikkö Sami Laakkonen kävi aluksi läpi nykyisen hallituksen ohjelmaa varten vuonna 2015 esitettyjen Itä-Suomen tavoitteiden toteutumista. Keskeisesti esillä pidetyissä liikenneasioissa saatiin mm. korjausvelkapakettien myötä toteutettua merkittäviä hankkeita myös Itä-Suomessa. Elinvoimaisten alueiden teeman osalta muotoilut olivat nyt tarkastellen varovaisia, esimerkiksi aluehallinnon suhteen on tapahtunut paljon muutakin kuin selvitys. Työllisyysperusteinen avustus ja maakunnan kehittämisraha ovat loppumassa, jälkimmäistä toisaalta korvaa AIKO-rahoitus. Alueellistamispolitiikan osalta tilanne on heikko – koko alueellistaminen on kriisissä ja tahtotilaa koetellaan mm. nyt vireillä olevilla päätöksillä (kriisihallintakeskus ja tuomioistuinvirasto). Normienpurkutalkoot ovat olleet käynnissä. Biotalous- ja metsäasiat ovat olleet paljon esillä ja metsäteollisuuden investointeja on vireillä, asiat ovat menneet eteenpäin pitkälti toivotulla tavalla. Koulutusviennin osalta tilanne on parantunut. Venäjää koskevien tavoitteiden osalta kv. tilanne on vaikuttanut asioihin. Venäjän kielen osalta mielenkiintoa ei lopulta ollut, kun mahdollisuus avautui.

Maakuntajohtaja Risto Poutiainen esitteli alkukesän aikana valmisteltua hallitusohjelmataavoiteluonnosta. Esitykset tavoitteiksi pyydettiin maakuntaliitoilta ja asiat käytiin läpi maakuntajohtajien ja ely-johtajien kokouksessa, jonka henki, oli että listauksia on tiivistettävä ja pitää keskittyä asioihin, joiden takana ollaan yhteisesti. Evästyksen pohjalta päädyttiin kolmeen isoon teemaan, joiden pohjalta luonnos valmisteltiin. Luonnoksen neuvottelukunnalle lähettämisen jälkeen saatiin vielä Pohjois-Savon täydentävä esitys.

Liite 2: Itä-Suomen hallitusohjelmataavoitteet 2019_Luonnos 7.6.2018

Tausta-aineisto 1: Itä-Suomen liikennestrategia_kärkiasiat ja hankkeet (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala)

Tausta-aineisto 2: Kaakkois-Suomen liikennestrategia_kärkiasiat ja hankkeet (Etelä-Karjala)

Tausta-aineisto 3: Kainuun liikennehankkeet

Esitys: Neuvottelukunta

1) *merkitsee tiedoksi esittelyn vuonna 2015 asetettujen tavoitteiden toteutumasta*

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi tiedoksi esittelyn vuonna 2015 asetettujen tavoitteiden toteutumasta.

2) *merkitsee tiedoksi esittelyn ja luonnoksen Itä-Suomen hallitusohjelmataavoitteiksi (LIITE 2)*

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi tiedoksi esittelyn ja luonnoksen Itä-Suomen hallitusohjelmataavoitteiksi.

3) *merkitsee tiedoksi tausta-aineistot liikennestrategioiden kärkiasioista ja hankkeista (TAUSTA-AINEISTOT 1, 2, 3)*

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi tausta-aineistot tiedoksi.

4) *käy evästyskeskustelun seuraavaa vaalikautta koskevista hallitusohjelmataavoitteista*

Päätös: Neuvottelukunta kävi hallitusohjelmataavoitteista keskustelun, jossa tuotiin esille seuraavat pääkohdat:

- Rajanylityspaikkojen kehittämiseen liittyen on vireillä hankkeita sekä Suomen että Venäjän puolella ja asiat ovat varsin hyvällä mallilla.
- Hallitusohjelmassa ei ole lainkaan sanaa alueellistaminen eikä aluepoliittista tarkastelua enää huomioida päätöksenteossa – sen sijaan negatiivista alueellistamista on tehty paljon. On tärkeää, että Itä-Suomen liitot huomauttavat asiasta ja tuovat esille omia esityksiään. Esimerkiksi verohallinnon ja KELA:n toimintoja ja työpaikkoja saataisiin pienillä hallinnollisilla päätöksillä maakuntiin.
- Kokonaiskuvan osalta koulutuspaikat, asuntorakentaminen, infrainvestoinnit yms. vievät Itä-Suomen kehitystä kumulatiivisesti samaan haasteelliseen suuntaan. Pitäisi miettiä, millä uusilla tavoilla ja ideoilla saisimme asioita paremmalle tolalle. Tulevaisuutta pitää rakentaa pitkällä aikajänteellä.
- Hyvä, että infra on edelleen vahvasti mukana painotuksissa, saavutettavuus on keskeinen edellytys monille asioille. Pitäisi kuitenkin pyrkiä näkemään Itä-Suomi kokonaisuutena eikä katsoa vain omaa tonttia. Kokonaisuudesta ja laaja-alaisuudesta tulee voimaa, nurkkakuntaisuus ei vie asioita eteenpäin.
- On tärkeää, että Itä-Suomen sisällä syntyy yhteinen näkemys 12-vuotiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, sen takana ovat kaikki puolueet. Tämä on todellinen testi myös maakuntien yhteistyölle.
- Nopeiden itäraitojen osalta ei riitä, että vaikutetaan vain valtion suuntaan, myös Kymenlaakson ja Uudenmaan kaavavalmisteluun vaikuttaminen on tärkeää.
- Valtio ei saisi sallia sitä, että jokin liitto estää omilla kaavamerkinnoillaan muille tärkeän hankkeen. Tässä pitää pelata kovaa peliä, jos sellainen on tarpeen.
- Yliवालिकautisen pitkän tähtäimen hankekorin ohella tarvitaan näkemys lyhyemmän aikavälin toimenpiteistä. Itä-Suomen liikennestrategian esityksiä on hyvä täydentää Kainuun ja Etelä-Karjalan asioilla, jolloin viideltä maakunnalta saadaan vastaava

- listaus kuin mitä kolme maakuntaa ovat liikennehankkeiden osalta jo tehneet.
- Perusväylänpitoon on hyvä esittää vähintään 300 miljoonan lisäystä vuoden 2015 tasoon.
 - Määrälliset tavoitteet konkretisoisivat paperia muutenkin, esimerkiksi osaamisen suhteen vaatimus siitä, että resurssit on turvattava, on liian väljä. Tarvitaan konkreettisempi tavoite, sillä pula osaavasta työvoimasta painaa päälle ja uhkaa olla pullonkaula mm. teollisuuden kehitykselle. Tätä kannattaa miettiä, sillä maakunnilla on kovin vähän ohjausvaltaan koulutuksen saralla.
 - Olisi hyvä koota Itä-Suomen korkeakoulut neuvotteluun, neuvottelukunta voisi olla tällaisen yhteistyön käynnistäjä.
 - Kiinteistöverotuksen vastaavuus suhteessa kiinteistöjen arvoon ja energiaverotuksen porrastus olisivat hyviä yhteisiä tavoitteita.
 - Myös viestintä on tärkeää. On hyvä, jos pystymme kertomaan, mitä positiivisia virtauksia laukeaa siitä, jos esitetyt asiat toteutuvat.

5) päättää jatkotoimenpiteistä hallitusohjelmatavoitteiden jatkovalmistelua koskien

Päätös: Neuvottelukunta päätti hallitusohjelmatavoitteiden valmistelun jatkotoimenpiteistä. Sovittiin, että valmistelua jatketaan saatujen kommenttien pohjalta ja tarkentaen yhteisiä tavoitteita. Mukaan tarvitaan terävyyttä ja numeraalisia faktoja. Liikennepuolen osalta tavoitteena ovat viiden maakunnan yhteiset strategiset 12 vuoden liikennetavoitteet sekä konkreettisemmat lyhyemmän aikavälin tavoitteet. Täsmennetty yhteinen hahmotelma käsitellään 25.10. pidettävässä kokouksessa. Pohjois-Savon esittämät lisäykset (energiaverotuksen porrastus, kiinteistöverotuksen tarkastelu muuttotappioalueilla, maakunta- ja soteuudistuksen rahoitus, kärkihankkeena nopeat itäradat) kirjataan ja otetaan mukaan jatkovalmisteluun.

9§

Maakuntien yhteistoiminnassa hoidettavat tehtävät 1.1.2020 alkaen

a) Maakuntauudistuksen lakiluonnosten mukaisesti maakuntien on 1.1.2020 lukien hoidettava osaa tehtävistä yhteistoiminnassa laajemmalla kuin yhtä maakuntaa koskevalla alueella. Yhteistoiminta-aluevelvollisuus koskee mm. tienpitoa sekä eräitä kalatalouteen ja vesienhoitoon liittyviä tehtäviä. Tämän vuoksi Itä-Suomen maakuntien on käynnistettävä neuvottelut yhdessä hoidettavien tehtävien järjestämisestä maakuntauudistukseen liittyen.

Maakuntien yhteistyöstä vesi- ja kalatehtävissä on valmisteltu erillisessä kansallisessa ryhmässä, jota ylijohdaja Pekka Häkkinen Etelä-Savon ELY-keskuksesta esitteli neuvottelukunnassa 21.2.2018. Yhteistyöstä on valmistunut väliraportti 31.5.2018.

Pekka Häkkinen esitteli yleisellä tasolla valmistelua ja sitä, millaisia yhteistyökoalioita on muodostettu. Tienpidon osalta Itä-Suomessa ei vielä ole vastaavaa tahtotilaa voimakkaaseen yhteistyöalueeseen kuin Länsi-Suomessa. Vesiasioissa yhteistyötä on tehtävä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisessä sekä maku-asioissa. Selvityksen perusteella yhteistyötä kannattaa Itä-Suomessa tehdä laajalla alueella sekä Vuoksen että Kymijoen alueella. Kalatalousasioissa yhtenä haasteena on se, että Etelä-Karjala on tällä hetkellä eri alueessa, vaikka luontevasti kuuluisi Itä-Suomen alueeseen.

Liite 3: Vesi- ja kalatehtävien yhteistyön väliraportti_31.5.2018

b) Neuvottelukunta päätti kokouksessaan 21.2.2018, että tienpidon yhteistoiminta-alueen valmistelua jatketaan viiden maakunnan yhteistyönä siten, että samanaikaisesti tarkastellaan laajempaa strategista liikennejärjestelmätyön ja edunajamisen yhteistyötä. Samalla selvitetään eri maakuntakokoonpanojen (3-5) vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia siten, että lopputuloksena saadaan vaikutusarviointi jatkovalmistelun ja varsinaisen päätöksentekovaiheen perustaksi.

Neuvottelukunnan kokouksessa 19.4.2018 päätettiin, että valmistelutyötä jatketaan asiantuntijaryhmätyönä, ja että samanaikaisesti tienpidon lakisääteisen tehtäväkokonaisuuden rinnalla käsitellään laajaa itäsuomalaista yhteistyötä koskien strategista liikennejärjestelmäsuunnittelua ja edunajamista. Samalla päätettiin, että neuvottelukunnan 30.6.2018 kokouksessa esitellään selvitystyön ajankohtainen tilanne, josta käydään evästyskeskustelu.

Maantielain osalta hallitus on äskettäin muuttanut lakiesitystä siten, että kaikki viittaukset maakuntauudistukseen poistetaan. Julkisuudessa olleiden ministeriön muistioon perustuvien tietojen perusteella LVM perustelee uutta versiota sillä, että näin lakiesityksen tärkeät uudistukset saataisiin voimaan nopeasti. Kiireellisinä ja tärkeinä muistiossa pidetään esimerkiksi maanteiden luokittelua ja runkoverkkoa, tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa. Näiden asioiden ei katsota olevan yhteydessä maakuntauudistukseen ja siksi ne pitäisi säätää voimaan pikaisesti. Samassa muistiossa hallitus ilmoittaa tuovansa uuden lakiesityksen eduskunnalle vielä tänä syksynä. Siihen olisi kirjattu kaikki se, joka liittyy maakuntauudistukseen.

Asiantuntijaryhmä on valmistellut asioita lähtien siitä, että uudet maakunnat aloittavat toimintansa 1.1.2020 alkaen. Asiantuntijaryhmä esittää näkemyksensä, että säädösvalmistelun aikataulutilanteesta huolimatta olisi hyvä, että liikenneasioista saavutettaisiin itäsuomalainen ratkaisu ja yhteinen näkemys mahdollisimman pikaisella aikataululla.

Yhteenvetona liikennetehtävien valmistelutilanteesta evästyskeskustelua varten asiantuntijaryhmä haluaa nostaa esille seuraavat näkökohdat:

Tienpito

- Eri tienpitoaluevaihtojen vertailun mukaan parhaita vaihtoehtoja toimeenpanovalmiuden näkökulmasta ovat VE4, eli nykyinen malli ja Savoien kannalta VE5. Karjalassa VE5 ja VE6KK aiheuttavat suuren määrän rekrytointeja, joiden pitäisi olla tehty viimeistään kesällä 2019 (liite 6).

- Maakuntien linjaukset tienpitoalueeseen ovat vielä osin avoimia. Etelä-Savon ja Pohjois-Savon osalta maakuntahallitukset ovat linjanneet tienpidon lähtökohdaksi nykyisen Pos Elyn alueen. Pohjois-Karjalan tavoite on alue, ja muodostuisi nykyisestä POS ELYstä lisättynä Etelä-Karjalan maakunnalla. Etelä-Karjala haluaa hoitaa tienpitoa yhteistyössä naapurimaakunnan/-maakuntien kanssa ja valmistelu tienpitoalueista jatkuu sekä Kaakkois-Suomen että Itä-Suomen maakuntien kanssa. Kainuussa ei ole vielä linjauksia tienpitoalueesta, valmistelu jatkuu sekä Pohjois-Suomen että Itä-Suomen maakuntien kanssa. Maakuntien tienpidon ratkaisut vaikuttavat merkittävästi paitsi Itä-Suomi yhteistyöhön myös koko maan tienpitoaluejakoon.

- Tienpidon osalta (tienpitoalue ja yhteistyösopimus) valmistelulla on kiire. Valmius siihen, että vuoden kuluttua on valmiina tienpidon yhteistyöalueen 1) tienpidon ja liikenteen suunnitelma sekä 2) tienpitosopimus olisi turvattava. Jo sitä ennen pitää olla valmiina maakuntien tienpitoalueen yhteistyösopimus, maakuntien hallintosäännöt ja yhteistyötapa

(yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus yhteistyöstä).

Liikennejärjestelmän kehittäminen ja ylimaakunnallisen yhteistyö (edunvalvonta)

- Liikennejärjestelmän kehittämisen kokonaisuus muodostuu lakisääteisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimisesta sekä pitkäjänteisestä liikennejärjestelmätyöstä niiden toteuttamisen edistämiseksi. Kokonaisuutta, sen eri käsitteitä, yhteistyötä ja edunvalvontaa on havainnollistettu kahdella kuvalla (liite 8).
- Strategisella yhteistyöllä ja edunvalvonnalla liikenneasioissa tarkoitetaan ylimaakunnallista yhteistyötä maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien pohjalta tehtyjen yhteisten valintojen toteuttamisen edistämiseksi.
- Ylimaakunnallista yhteistyötä (edunvalvontaa) pyritään jatkamaan nykyiseltä pohjalta; ylimaakunnallista yhteistyötä koordinoidaan maakuntien sopimalla tavalla. Lähtökohtana on viiden maakunnan yhteinen itäsuomalainen yhteistyö, minkä lisäksi tehdään tapauskohtaista yhteistyötä kunkin maakunnan omien intressien mukaisesti.

Julkinen henkilöliikenne (joukkoliikenne)

- Kaikki maakunnat haluavat ottaa hoitaakseen julkisen henkilöliikenteen (joukkoliikenteen) järjestämistehtävän osana henkilöliikennekuljetuksia ja niiden kehittämistä.
- Pohjois-Savo ja Etelä-Savo ovat linjanneet maakunnan joukkoliikenne tehtävien valmistelun lähtökohdaksi ylimaakunnallisen yhteistyön nykyisellä Pos Elyn alueella. Etelä-Karjalassa, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa lähtökohtana joukkoliikenteen hoitamiseksi on maakunnallinen ratkaisu.
- Joukkoliikennepalvelujen turvaamiseksi siirtymäaikana toimivaltaiset ELY-keskukset toetuttavat tarvittavat kilpailuttamiset ja sopimukset tilanteen mukaisesti edelleen siten, että sopimukset siirtyvät järjestämistavasta riippuen joko maakuntien yhteistyöalueelle tai kullekin maakunnalle (IS neuvottelukunta 21.2.2018).

Yhteyspäällikkö Sami Laakkonen (työryhmän työskentely ja yhteenveto) / kehittämispäällikkö Timo Järvinen (tienpito) / maakuntainsinööri Patrick Hublin (liikennejärjestelmäyhteistyö, edunajaminen, joukkoliikenne) esittelivät asiaa.

Sami Laakkonen kertoi, että edellisen kokouksen jälkeen työryhmän työtä on lavennettu pitkäjänteisellä liikennejärjestelmänäkökulmalla ja joukkoliikenneasioilla. Timo Järvinen esitteli varsinaista tienpitoalueselvitystä ja teki siitä keskeisiä nostoja. Strategisen ja operatiivisen tason ero on hyvä sisäistää, molemmat muotoutuvat tarpeiden mukaan. Läpikäytyjen eri vaihtoehtojen pohjalta työryhmän esitys on, että ainakin alkuvaiheessa jokaisessa tienpitoalueessa on oltava mukana liikenne-ELY. Jos näin ei olisi, aiheutuisi sekä kustannuksia että osaamisvajetta. Kokonaisuuksien on oltava oikean kokoisia erikoisosaamisten kannalta.

Tienpidon toteutuksen osalta rahat ovat väylävirastolla ja maakunnalla on vain käyttöoikeus. Jokainen maakunta tekee oman suunnitelmansa ja vastuumaakunta kokoaa oman alueensa maakuntien tarpeet yhteen. Jokainen maakunta saa oman rahoituksensa. Yhteinen toimielin olisi hyvä – se olisi sopimuksen ja toteutuksen välissä asiantuntija- ja luottamuselimenä.

On hyvä sisäistää, että vaikka valmisteluun saatiin periaatteessa vuosi lisäaikaa, käytännössä näin ei ole. Asioiden valmistelu vaatii aikansa, ja tienpidon suunnitelma on oltava joka maakunnassa valmis puoli vuotta ennen uuden maakunnan aloittamista. Prosessi, rekrytoinnit, sopimukset yms. ottavat aikansa. Rahoituksen käyttö tapahtuu hyvin pitkälti valmiiden kriteereiden pohjalta, vapaasti käytettävissä olevaa rahaa ei esim. Pohjois-Savon ELY:n alueella vuonna 2019 ole kuin vain 0,3 milj. euroa. Lisäksi on yleiskatteellinen rahasumma, joka sekkin on vain 0,8 milj. euroa.

Patrick Hublin kertoi liikennejärjestelmäsuunnitelmayhteistyön valmistelun tilanteesta. Kyseessä on vapaaehtoinen ja vapaamuotoinen suunnittelu, jonka muodoista maakunnat voivat itse sopia. Keskeistä on (jos pykälät palautuvat maakuntalakiin), että jokainen maakunta tekee oman liikennejärjestelmäsuunnitelmansa ja jokaisessa maakunnassa on oma työryhmä. Laadinnassa voidaan tehdä yhteistyötä. Yhteisesti voidaan niin haluttaessa mm. edistää kärkihankkeita ja vaikuttaa valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.

Henkilöliikennetyötä on tehty kolmen maakunnan alueen osalta, Kainuu ja Etelä-Karjala eivät ole tässä osiossa mukana. Valmisteluryhmä esittää, että yhteistyötä julkisen henkilöliikenteen ja sote-kuljetusten järjestämisessä kannattaa tehdä. Maakunnat ovat yksinään liian pieniä toimivalta-alueita, lisäksi liikenne itsessään on maakuntarajat ylittävää. Rahoitus tulee maakunnan yleiskatteellisesta rahoituksesta.

Liite 4 (pääliite): Itä-Suomen yhteistyö liikenneasioissa_yhteenveto

Liite 5: Tienpitoasioiden maakuntavalmistelun aikataulu

Liite 6: Selvitys tulevan tienpitoalueen kokoamisvaihtoehdoista

Liite 7: Tienpidon toteutus maakunnissa

Liite 8: Maakunnallinen ja ylimaakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu ja liikennejärjestelmätyö

Liite 9: Henkilöliikenne ja maakuntaudistus Itä-Suomessa

Esitys: Neuvottelukunta

1) merkitsee tiedoksi vesi- ja kalatehtävien yhteistyön väliraportin (LIITE 3) ja käy evästyskeskustelun

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi vesi- ja kalatehtävien yhteistyön väliraportin tiedoksi.

2) merkitsee tiedoksi maakuntaudistuksen tienpitotehtävien organisoimiseen ja muihin ylimaakunnallisiin liikenneasioihin liittyvät valmisteluaineistot (LIITTEET 4-9)

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi valmisteluaineistot tiedoksi.

3) merkitsee tiedoksi maakuntien neuvottelutilanteen ja kannat tienpidon yhteistyöalueen maantieteellistä laajuutta koskien

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi maakuntien neuvottelutilanteen ja kannat tienpidon yhteistyöalueen maantieteellisestä laajuudesta tiedoksi.

4) käy evästyskeskustelun sekä päättää jatkotoimenpiteistä ja aikataulusta jatkovalmistelua koskien

Päätös. Neuvottelukunta kävi evästyskeskustelun ja päätti jatkotoimenpiteistä ja aikatauluista jatkovalmistelua koskien. Koska maakunnilla on asiassa edelleen erilaisia kantoja, valmistelua ja neuvotteluja jatketaan.

10§

Matkailuasioiden ajankohtaiskatsaus - Lakeland

Suomen matkailun kasvu jatkuu vahva erityisesti kansainvälisen kysynnän osalta. Kansallinen kehittäminen on jaettu neljään matkailun suuralueeseen. Järvi-Suomen matkailu-

alueen kasvua vauhditetaan nyt monin tavoin ja alueen kehittyminen matkakohteena edellyttää mm. tunnettuuden, saavutettavuuden, tuotantologistiikan ja elinkeinorakenteen vahvistumista.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kehittämisspäällikkö Pekka Huovinen esitteli Itä-Suomea koskevan maakuntien yhteisen Lakeland-kehittämisen tavoitteita ja toimintaa. Lakeland-kehittämisen tavoitteeksi on asetettu, että Suomi olisi Pohjolan houkuttelevin matkailumaa vuonna 2020. Lakeland kattaa isomman alueen kuin neljä maakuntaa (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Karjalan), joiden osalta työ on käynnistetty vuonna 2017. Tavoitteena on nostaa profiilia yhdessä Visit Finlandin kanssa. Alueen tunnettuutta kasvatetaan ja fokuksessa ovat erityisesti Kiinan markkinat. Kukin maakunta laittaa Kiinan markkinointiin 100 000 e per vuosi. Lisäksi alue on mukana myös EU:n ja Kiinan välisessä yhteistyössä ainoana alueena Pohjois-Euroopasta. Lakeland-brändin rakentamiseen liittyvä yhteistyö on käynnistynyt hyvässä hengessä ja tahtotila yhteisen alueen kehittämiseen on, vaikka luonnollisesti kaikilla maakunnilla on myös omia tavoitteitaan.

Itä-Suomea koskevan matkailun ajankohtaiskatsauksen esitteli Jaakko Löppönen, joka toimii Business Finlandin Travel Advisory Boardin Lakeland-edustajana sekä Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:n toimitusjohtajana.

Matkailun kehittämisen kokonaisuutta voidaan konkretisoida esimerkkinä maakunnan eli Pohjois-Karjalan ja Karelia Expert matkailupalvelun näkökulmasta. Pohjois-Karjalassa tavoitteeksi on asetettu maakuntaan kohdistuvan matkailukysynnän kasvattaminen. Ensisijaisena välineenä on kauppasuhteiden kehittäminen, vasta sitten markkinointi ja edunvalvonta. Partnerina on mm. sveitsiläinen matkanjärjestäjä Kontiki Reisen. Sen omissa arvioissa Lappia ei enää viiden vuoden tähtäimellä nähdä kasvavana matkailualueena.

Lakeland kattaa maantieteellisesti ison alueen, kartalle piirrettynä se on neljästä matkailualueesta suurin. Alueen matkailun kehittämisessä realiteetit ja matkailun suuret suuntaukset ovat keskeisiä reunaehtoja. Markkinoiden tuntemus / kenelle myydään ja partnerit / myyntioperaattorit ovat tärkeässä roolissa. Mahdollisuudet ovat merkittävät, Lakeland on seuraava Lapland ministeriönkin näkökulmasta. Itäsuomalaisittain suurin huoli on, että Lakeland on jakautumassa kolmeen lohkokoon. Tällöin asioita tehtäisiin kuten ennenkin. Kehittymään ei päästäisi, sillä käytännössä Lakeland on minimiyksikkö, johon merkittävä kiinalainen operaattori voi sitoutua. Muuten kuviot ovat liian pienet. On myös mietittävä tarkkaan, mikä on todellinen sisältö (vrt. Lappi on joulupukki ja revontulet). Matkailukysyntä on joka tapauksessa hurjassa kasvussa.

Esitys: Neuvottelukunta

1) merkitsee tiedoksi matkailuasioden ajankohtaiskatsauksen

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi matkailuasioden ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

2) käy evästyskeskustelun matkailun kehittämisestä

Päätös: Neuvottelukunta kävi evästyskeskustelun, jossa esitettiin seuraavat päähuomiot:

- Itä-Suomen työvaliokunta kävi omassa kokouksessaan 29.6. keskustelun, joka kulminoitui termeihin Saimaa vs. Lakeland.
- Onko Saimaa nimenä riittävän tunnettu maailmalla? Lakeland nimi toisi ainakin laajemman yhteistyökuvion, joka kansainvälisessä markkinoinnissa tarvitaan.

- Yhdistävä otsake tarvitaan, kaksi eri termiä vain hämmentää.
- Olisiko yhdistelmänimi hyvä? Kiinalaisen Tencentin ja Go Saimaan sopimuksessa käytetään nimeä Lake Saimaa Lakeland Finland
- Voisiko olla kaksi tasoa: iso Lakeland ja sen alla esim. Saimaa Lakeland.
- Esitelty kokonaisuushallintatoimintamalli on joka tapauksessa hyvä.
- Kaupallinen toteutettavuus on toimintamalleissa oleellista.
- Lappikin on kymmenien vuosien kehityskaaren tulos ja näyttänyt suuntaa. Hyvä muistaa, että ulkomaiselle matkailijalle matkakohde on Lappi – ei yksittäinen paikka, Levi, Saariselkä tms. Lapin pitkäaikainen työ ja menestys kertovat, että Lappi on osannut pelata pelin paremmin. Jotain vastaavaa tarvitaan.
- Pitää muistaa, että Suomi tunnetaan järvien maana. Lakeland on sikäli hyvin luonteva sateenvarjo.
- Vastaavista asioista on keskusteltu edellisen kerran 10-15 vuotta sitten, tuolloin tavoitteissa ei onnistuttu.
- Menneistä epäonnistumisista on hyvä ottaa opiksi. Tarvitaan maakuntarajat ylittävä brändi. Suuraluetaso on neuvottelupartneri myös valtion suuntaan.
- Aiemmin Visit Finland ei oikein tätä aluetta ymmärtänyt, mutta nyt markkinat sanelevat ja Suomen on pystyttävä vastaamaan markkinoiden kasvuun.
- Keskenään kilpailemalla emme vahvista itseämme maailmalla.
- Yritysten pitää olla vahvasti mukana. Pienet yritykset yhdistävä toimija tarvitaan.
- Matkailun tavoitteiden integroituminen liikennejärjestelmätavoitteisiin on yksi asia, jota pitää myös miettiä.

Todettiin, että tahtotila yhteistyöhön on olemassa, mutta otsakkeesta, jonka alla toimitaan, ei vielä ole yhteisymmärrystä. Matkailutoimijoiden on hyvä käydä asioita yhdessä läpi, pelkkä maakuntaliittojen yhteisymmärrys ei riitä, toimijoita on paljon. Koska kyse kuitenkin on maakuntien rahoittamasta hankkeesta, niiden rooli on ohjata.

11§

Saimaan järvilohen kärkihanke

Saimaan järvilohi on luokiteltu Suomessa äärimmäisen uhanalaiseksi lajiksi. Järvilohen luonnonmukainen lisääntyminen on estynyt ihmisen toiminnan seurauksena ja laji on säilynyt hengissä kalanviljelyn avulla. Sukupuuttoon johtavan perinnöllisen aineksen jatkuvan kapeenemisen vuoksi laji tarvitsee jälleen mahdollisuuden lisääntyä luonnossa.

Järvilohen pelastamiseksi on Pohjois-Karjalassa käynnistetty ainutlaatuinen koko Saimaan vesistöaluetta vaikutuksiltaan koskeva yhteistyöhanke. Valmisteilla olevassa hankkeessa on tavoitteena luoda järvilohelle merkittävä määrä uutta lisääntymis- ja poikasaluetta Pielisjoessa sijaitsevan Kuurnan voimalaitoksen yhteydessä sijaitsevaan tulvauomaan. Nykyisellään Kuurnan tulvauoma ei sovellu järvilohen elinympäristöksi, sillä tulvajuoksu-tilanteita lukuun ottamatta siinä ei virtaa vettä. Valmisteilla olevassa hankkeessa tulvauomaan suunnitellaan ympärivuotista 35 m³/s suuruista virtaamaa. Jatkuvan virtaaman ja uoman rakenteellisen muokkauksen kautta alueen alkuperäinen koskimainen luonne on mahdollista palauttaa. Äärimmäisen uhanalaisen järvilohen pelastamiseksi hanke on erittäin tärkeä, sillä toteutuessaan se mahdollistaa järvilohen täydellisen ihmisestä riippumattoman elinkierron ensimmäistä kertaa lähes 50 vuoteen.

Saimaan järvilohen kärkihankkeen kalataloudellisten kunnostustöiden ja niihin liittyvän suun-

nittelun kokonaiskustannus on noin kaksi miljoonaa euroa. Järvilohen lisääntymismahdollisuuksien palauttamiseen tähtäävät toimenpiteet rahoitetaan valtion kärkihanketuen ja yksityisen rahoituksen kautta. Yhteistyöhankkeen valmistelussa ovat olleet keskeisesti mukana Kuurnan Voima Oy, Luonnonvarakeskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto sekä maa- ja metsätalousministeriö. Kuurnan Voima Oy:n tytäryhtiö Laurinvirta Oy on saanut hankkeelle lainvoimaisen vesiluvan. Hanke toteutetaan kesällä 2019.

Yhteyspäällikkö Sami Laakkonen esitteli tiiviisti Saimaan järvilohen kärkihanketta. Hankkeen rahoitus on kasassa sekä yksityisen että julkisen rahoituksen osalta ja myös luvat lainvoimaisia.

Liite 10: Saimaan järvilohen kärkihanke_hankkeen esittely

Esitys: Neuvottelukunta

1) *merkitsee Saimaan järvilohen kärkihankkeen esittelyn tiedoksi*

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi Saimaan järvilohen kärkihankkeen esittelyn tiedoksi.

2) *käy evästyskeskustelun Saimaan vaelluskalakantojen luontaisten lisääntymismahdollisuuksien edistämisestä ja Saimaan Norpan suojelutilanteesta*

Päätös: Neuvottelukunta kävi evästyskeskustelun, jossa todettiin olevan hienoa, jos kanta saadaan elvytettyä.

12§ Muut esille tulevat asiat

Kriisinhallintakeskuksen ja tuomioistuinviraston sijoittamisasioiden osalta todettiin, että taistelu jatkuu. Itä-Suomen kannalta on valitettavaa, että aluepoliittisen lainsäädännön soveltaminen on käytännössä lopetettu.

13§ Seuraava kokous

Vuotta 2018 koskien on laadittu erillinen työohjelma aikatauluineen.

Liite 11: Vuoden 2018 työohjelma aikatauluineen

Esitys: Neuvottelukunta

1) *toteaa työohjelman mukaisesti, että Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien huippukokous pidetään Rovaniemellä 30-31.8.2018 Lapin liiton kutsumana*

Päätös: Neuvottelukunta merkitsi tiedoksi, että Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien huippukokous pidetään Rovaniemellä 30.-31.8.2018

2) *päättää seuraavan Itä-Suomen neuvottelukunnan kokouksen ajankohdasta*

Päätös: Neuvottelukunta päätti, että seuraava Itä-Suomen neuvottelukunnan kokous pidetään 25.10. Helsingissä.

14§ Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.05.

Kokouksen sihteeri

Kimmo Niiranen

Pöytäkirjantarkastajat

Jarkko Wuorinen

Kari Rajamäki